

روزگار پر خورشید

اؤز تانسل

گزینش و برگردان: طاهره میرزایی

سیرشناسیه: Tansel, Oğuz - ۱۹۹۴، ائوز، تانسئل،
عنوان و نام پدیدآور: آوازی برای خورشید/ شاعر ائوز تانسئل:

گزینش و برگردان طاهره میرزایی

مشخصات نشر: بندرعباس . نشر سمت روشن کلمه، ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: ۱۲۴ ص ۱۴/۵ در ۲۱/۵ س.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۷۳-۳۲-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: شعر ترکی استانبولی. قرن ۲۰م.

Turkish poetry -- Turkey -- 20th century

شناسه افزوده: میرزایی سعیدآباد، طاهره،

۱۳۵۷ - مترجم

PL۲۴۸

۸۹۴/۳۵۱۳

۹۱۲۲۷۱۳

شماره کتابشناسی ملی:

آوازی برای خورشید

شاعر: ائوز تانسئل

گزینش و برگردان: طاهره میرزایی

ناشر: سمت روشن کلمه

مدیر مسئول: یداله شهرجو

مدیر اجرایی: هانا زارعی

صفحه آرا: اعظم حسین زاده

طراح جلد: مریم شریفی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۷۳-۳۲-۷

نوبت چاپ: اول. زمستان ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: گاندی

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵/۰۰۰ تومان

بندرعباس، چهارراه فاطمیه، خیابان

شریعتی شمالی، کوچه جاودان ۴،

پشت کلینیک دندانپزشکی مهرگان،

ساختمان بارسا، طبقه دوم

تلفن: ۰۷۶۳۲۲۱۰۵۱۷

۰۹۱۷۳۶۵۷۰۵۰

Samtroshan@gmail.com
instagram.com/samt_roshan
www.samteroshan.com

حق چاپ محفوظ است

۷		مقدمه
۱۴		بیداری
۱۸		دنیای قصه‌ها
۲۰		خبر
۲۲		کودک جنگ
۲۴		جدایی
۲۸		کودکان
۳۰		گرد شیشه
۳۲		دنیای عزیزم
۳۴		مایکو
۳۸		آواز دریند
۴۰		بدگویی
۴۲		استخر
۴۴		نه به جنگ
۴۶		می‌توانید شرحی برای آن بگویید!
۴۸		دو مرد
۵۰		ای قزبان چشم
۵۲		بادبان ما اتفاق افتاد
۵۴		گل خار
۵۶		قانونی که از دست دادیم
۵۸		گره
۶۲		شریک‌ها
۶۴		چاه زنگوله‌دار
۶۸		بید مجنون
۷۲		شب آرزومندی
۷۴		شکل‌گیری
۷۸		شیردوش خانه
۸۲		مرد و کودک
۸۴		کباب دوتن
۹۰		کبوتر
۹۲		از این و از آن
۹۶		آوازی برای خورشید
۱۰۰		انحطاط
۱۰۴		جاروی درخشان
۱۱۰		خرمتمی که به انتظار باد دادن است
۱۱۲		فراخوان
۱۱۴		روستا
۱۱۸		درخت صنوبر

مقدمه

اٲوز تانسل، شاعر و نویسندۀ داستان کودک (۱۹۹۴-۱۹۱۵) صدای شاعران نسل ۱۹۴۰ است که سبک خاص خود را نیز دنبال کرده است. تانسل با بینش خود دانش فولکلوریک و مدرنیته را تلفیق و زبانی از آن خود خلق نمود.

در اشعار این شاعر نه تنها شاهد رد پای طبیعت هستیم بلکه شاعری را می‌بینیم که طبیعت را نیز می‌پرستد. او همزمان هم با طبیعت در نزاع است و هم خواستار صلح با آن است. او با طبیعت همچون انسان رفتار می‌کند.

مهم‌ترین موضوعی که شعر وی را مورد توجه قرار می‌دهد این است که زبان او ترکیبی است از شعر تمدن باستانی که در سرزمین او رشد کرده با شعر محلی و مردمی فرهنگ خود او. در این شعر رد پای انسانیت، صلح، آزادی‌خواهی و سوسیالیسم را می‌توان به عنوان تم‌های مهم مشاهده نمود. به خصوص در شعر "شیردوش خانۀ" موضوع تبدیل علف به شیر، تبدیل شیر به تغذیه زن و فرزند و نگاهی که به گله و گاو دارد، حیوان مقدس

در هندوستان را در ذهن تداعی می‌کند. از سویی نیز به عنوان هدیه طبیعت و عامل شادمانی خانواده و از بین بردن گرسنگی و نیز فراهم آمدن آن پس از تلاش‌های فراوان، در واقع به تقدس شیر که تقریباً به اندازه خون است هم اشاره می‌کند.

از نظر بهره‌مندی از سنت‌های فرهنگ عامیانه می‌توان او را در میان شاعران دسته اول قرار داد، زیرا رشته‌های ارتباطی او با سنت‌ها بسیار قوی است. به نظر عبدالقادر پاکسوی^۱ «امروزه یکی از سطحی‌ترین اتهاماتی که در ترکیه وجود دارد دهقان و یا روستایی بودن است. وای به روزی که نویسنده و شاعری روستا را توصیف کند، اتهامات علیه او آماده است! در حالیکه توصیف روستا در شعر ربطی به روستایی بودن ندارد. روستایی بودن یک ایدئولوژی است. ایدئولوژی کسانی که عمیقاً ریشه در حس مالکیت دارند، از تغییر و نوآوری دوری می‌کنند و از افکار سوسیالیستی دوری می‌کنند. او شاعری است که عواطف، افکار و مشکلات اجتماعی-انسانی را در راستای رئالیسم اجتماعی با جهان بینی معاصر می‌آمیزد.»^۲

گفتمان سیاسی که در بسیاری از شاعران هم‌نسل او مشهود است تقریباً در شعر او دیده نمی‌شود و این همان زبان شعری منحصر به خود اوست که به وسیله ارتباط مداوم و موثر با

۱. شاعر و نویسنده هم‌دوره اثوز تانسل
Paksoy Abdulkadir

2. Turan, Metin (2021) Üç Kanatlı Masal Kuşu: Oğuz Tansel, Ürün Yayınları, s:4

سنت‌ها در شعر خلق نموده است. در شعر او حال و هوای دشت حاکم است. به خصوص در شعر "خرمنی که به انتظار باد دادن است" فضایی عالی برای نفس کشیدن در دشت را برای خواننده فراهم می‌سازد.

به نظر متین توران چیره‌دستی که تانسل از نظر زبان و توصیف در شعر نشان داده است با مفاهیم روستا و دشت که در دنیای ادبیات ما رایج است متفاوت است. زیرا گفتمان روستا و دشت به عنوان گفتمان خام ایدئولوژیکی تعبیر شده و ارزیابی‌ها نیز بر اساس گرایش‌های سیاسی انجام گرفته است. در حالیکه حساسیت و باریک‌اندیشی نسبت به روستا در وی، به غنی ساختن عناصر توصیفی در شعر کمک کرده است. عناصری که شعر تانسل از آن‌ها تغذیه کرده است از نظر غنای مفاهیم در شعر معاصر نیز مورد توجه است. وی از سبلی داستان‌نویس است اما شعر خود را نه بر اساس داستان افسانه‌ای بنا کرده و نه بر اساس استدلال سیاسی. با وجود تمام رنج‌هایی که شرایط زندگی زمانه به تانسل تحمیل کرده بود شعر او لطافت شدیدی به همراه دارد.^۱

وقتی در جستجوی منابعی که شعر تانسل را تغذیه می‌کنند هستیم، می‌بینیم که قصه‌ها جایگاه مهمی دارند. آنگاه که

۱. شاعر، نویسنده، کارشناس فرهنگ مردمی و فولکلور Metin Turan

2. Turan, Metin(2021) Üç Kanatlı Masal Kuşu: Oğuz Tansel. (Ürün Yayınları, s:208

گردآوری داستان و تسلط او در بازنویسی این قصه‌ها با شعر او ترکیب می‌شود شاعری با رگه‌های عامیانه و مردمی غنی و واژگانی قوی پدیدار می‌شود. در واقع تانسِل در قصه‌ها و شعرهایش، اسطوره‌های آناتولی را با خلق زبانی متمایز بازسازی می‌کند. خلاقیت او را نباید تنها در انتقال و یا در جمع‌آوری قصه به معنای معمولی دانست به ویژه وقتی پای داستان‌ها در میان است. او به عنوان انسانی آگاه یک معلم نیز هست. برای او این شغل تنها برای امرار معاش نیست بلکه او به معلمی عشق می‌ورزد.

نکته مهم دیگر درباره شعر او خلق و آفریدن کلمات جدید در زبان شعر است که امروز به آن نئولوژیسم می‌گوییم. البته واژگان یک زبان به طور مداوم در حال تغییرند و این نیز منعکس‌کننده تغییرات زندگی و جامعه است.

تانسل نیز نگران از این تغییرات نویی که در زندگی و اجتماع بشر رخ می‌دهد، هم در شعر هم در قصه‌ها تلاش زیادی می‌کند تا واژه‌ها و پسوندهایی که در شرف نابودی هستند را احیا کند. به نظر کمال آتش^۱ زبان ترکی زبانی غنی از پسوندهاست. پسوندها مانند کلمات خلق نمی‌شوند، یعنی کلمات جدید را می‌توان در زبانی آفرید اما پسوندهای جدید را نمی‌توان خلق کرد. به همین دلیل از دست رفتن یک پسوند، زبانی

1. Kemal Ateş

چیران ناپذیر است. چه بسا زمانی برخی از پسوندها در شرف نابودی بودند و انقلاب زبانی آن‌ها را نجات داد. در آثار تانسل می‌توانیم ببینیم که برخی از پسوندهای ترکی در آنا تولی کاربرد وسیع‌تری دارند.^{۱۱}

در باب موضوع پسوندهایی که تقریباً منسوخ شده‌اند می‌توان به پسوند GIL/GİL اشاره نمود. این پسوند که مفاهیم کثرت و گروه را در بر دارد با ساختمانی تازه و متفاوت‌تر در شعر او رخ‌نمایی می‌کند. به عنوان مثال می‌توان به کلمه KIZGİL اشاره نمود که در ترکی کاربرد ندارد و تانسل با نوآوری خود و با هدف حفظ این پسوند ساخته است و شاید بتوان آن را گروه دخترها و یا گروهی از دخترها معنی کرد.

این موضوع تا حد زیادی ترجمه اشعار تانسل را دشوار می‌سازد و در بسیاری از موارد مترجم مجبور می‌شود از ترجمه آن شعر صرف‌نظر کند. در ترجمه به فارسی، به ترجمه‌های انگلیسی و آلمانی اشعار نیز دقت لازم به عمل آمد. مترجمین هر دو زبان از ریسک ترجمه ناپذیری اشعار پرهیز کرده‌اند.